

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΟΝ συνέλαβαν; Και κατά διαταγή τόνος; φώναξε ο Γκιζ.

—Κατόπι διαταγής μου, απάντησε ή βασιλομήτωρ. Τό πρωί δέν είχε όρσει άκόμα καμιά έξουσία. Άνέλαβα λοιπόν μόνη μου την εύθύνη αυτής της διαταγής. Έπειδή ό κ. Μονγκομερϋ μπορούσε σε κάθε στιγμή νά φύγη, ήταν έπεινον νά συλληφθή. Ωδηγήθη- κε στό Λουδρό, χωρίς θόρυβο και σκάνδαλο. Σας παρακαλώ, παιδί μου, νά τόν ανακρίνετε. Και χτίστησε ένα κουδούνι.

Μά αυτή τή φορά ό Σημαδεμένος κατούφιασε. Ή θύελλα ήταν έτοιμη νά ξεσπάση.

—Φίστε τόν κύριο ντε Μονγκομερϋ! δέταξε ή Αικατερίνη τόν έπιπρέτη πού παρουσιάστηκε.

Όταν ό ύπαιρτής βγήκε έξω, μιά βαρεά σιωπή απλώθηκε στην αίθουσα.

Ό βασιλεύς φανόταν άναποφάσιτος, ή Μαρία Στοιαρτ άνήσχη, ό δούξ ντε Γκιζ δυσχερωμένος. Μιλάχα ή βασιλομήτωρ φαινόταν ήσυχη.

Ό δούξ ντε Γκιζ έπαινε μόνάχα τά έξήσι:

—Μου φαίνεται, ότε άν ό κύριος ντε Μονγκομερϋ ήθελε νά φύγη, τίποτε δέν θά τού ήταν εύκολότερο νά κάνει πρό δεκαπέντε ήμερών.

Ή Αικατερίνη δέν πρόφτασε ν' απάντηση, γιατί την ίδια στιγμή ό Γαβριήλ παρουσιάστηκε.

Ήταν χλωμός, μά γαλήνιος.

Έκείνο τό πρωί, πολύ νωρίς, τέσσερες άστυνομικοί παρουσιάστηκαν στό μέγαρό του νά τόν συλλάβουν, προς μεγάλο τρόμο της Άλοΐζας. Μά ό Γαβριήλ τούς άκολούθησε, χωρίς νά προβάλλη καμιά άντίσταση.

Όταν ό Γαβριήλ μπήκε με βήμα σταθερό και με ύψος γαλήνιο, ό νεαρός βασιλεύς άλλαξε χρώμα, είτε από ταραχή, γιατί έβλεπε έκείνον πού είχε σκοτώσει τόν πατέρα του, είτε από τρομάρα, γιατί έπρόκειτο γιά πρώτη φορά ν' άνομιμή δικαιοσύνη.

Γ' αυτό με φωνή πού μόλις άκούστηκε, είτε στη μητέρα του, γυρίζοντας προς αυτή:

—Μιλήστε, κυρία... Μιλήστε.

Ή Αικατερίνη τών Μεδίκων χρησιμοποίησε άμέσως αυτή την άδεια. Νόμιζε τόν έαυτό της παινίσχυρο και θεωρούσε βεβαία την έπιβολή της στό Φραγκίσκο Β' και στό δούχα ντε Γκιζ. Έπτε λοιπόν άπειθινομένη προς τόν Γαβριήλ με τόνο έπίσημο κι' άγέρωχο:

—Κύριε, θελήσαμε, πριν από κάθε άνθρώπινη, νά σάς παρουσιάσουμε μπροστά στον βασιλέα και νά σάς φωτίσουμε με τό ίδιο μας τό σπινά σχετιζόμε με τόν φόνου του βασιλέως. Είπατε έτοιμος νά μής απαντήσετε, κύριε:

—Είμαι έτοιμος νά σάς άκούσω, Μεγαλειοτάτη, απάντησε ό Γαβριήλ με την ίδια πάντοτε γαλήνη.

Ή Αικατερίνη έξοργιζόταν άκόμα περισσότερο άπ' τή γαλήνη αυτού του ανθρώπου, τόν όποιο μισούσε πριν άκόμα την κάνει χήρα, τόν όποιο μισούσε δω άλλοτε είχε αγαπήσει.

Έξακολούθησε λοιπόν με πείσμα:

—Διάφορα γεγονότα υπάρχουν έναντιον σας και σάς κατηγορούν: ή μαρκιές άπουσιες σας άπ' τό Παρίσι, ή έκνοσία άπομάκρυνσις σας από την Αδλή πού δύο χρόνων, ή παρουσία σας κι' ή μυστηριώδης σας στάσις στό μαρσαίο κονταρχήτημα κι' αυτή άκόμα ή άρνησις σας νά δεχθήτε ν' άγωνισθήτε με τόν βασιλέα. Πώς έσείς, πού έξορτε τόσο καλά τούς κανονισμούς αυτών τών άγώνων, παρσλείψατε νά πετάξτε τό κομμάτι του σπασμένου κονταριου σας; Πώς έξηγγειτε αυτή την παράδοξη παρσλείψη; Άπαντήστε επί τέλους. Τί έχετε νά πητε γιά όλα αυτά;

—Τίποτε, Μεγαλειοτάτη, είτε ό Γαβριήλ.

—Πώς! Τίποτε; Έκανε ή Αικατερίνη τών Μεδίκων έξαρμαμένη.

—Άπολύτως τίποτε, επανέλαβε ό Γαβριήλ.

—Πώς; είτε ή Αικατερίνη. Τά παραδέξεσται λοιπόν; Όμολογείτε;...

—Δέν παραδέχομαι, δέν όμολογώ τίποτε, Μεγαλειοτάτη.

—Τότε άρνείσθε;

—Ότε άρνόμαι τίποτε. Σαταίνω, Ή Μαρία Στοιαρτ στό σημείο αυτό, δέν μπό-

ρούσε νά συγκρατήση μιά κίνησι άντιπομοησίας. Ό Φραγκίσκος Β' κτύπησε κι' άκούγε με καταληκτικό ενδιαφέρον. Ό δούξ ντε Γκιζ έμεινε άκίνητος και σιωπηλός.

Ή Αικατερίνη έξακολούθησε μ' ένα τόνο πού γινόταν όλοένα πού άσπρηρός:

—Κύριε, προσέχετε! Θα κάνετε καλύτερα ίσως νά προσπαθήσετε νά ύπερασπίσετε τόν έαυτό σας και νά δικαιολογηθήτε. Μάθετε ένα πράγμα: ό κοντόσταυλος Μονγκορανού, τόν όποιο, εν άνάγκη, θα κολέσουμε ως μάρτυρα, βεβαιώνει ότι έξορε πώς είχατε άφορμές έναντιον του μακαριτου βασιλέως νά τόν μισείτε.

—Ποές άφορμές, Μεγαλειοτάτη; ρώτησε ό Γαβριήλ. Ό κ. ντε Μονγκορανού σάς τίς είπε;

—Όχι άκόμα, μά θα τις πη χωρίς άλλο.

—Έ, ως τις πη, άν τοιμά! απάντησε ό Γαβριήλ μ' ένα χαμόγελο πρήφρανο και γαλήνιο.

—Όποτε άρνείσθε έντελώς νά μιλήσετε; έτέμεινε ή Αικατερίνη.

—Άρνόμαι.

—Έξορτε, ότι τά βασανιστήρια θα μωρούσαν ίσως νά διακόψουν αυτή την περιήφανη σιωπή σας;

—Δέν τό πιστεύω, Μεγαλειοτάτη...

—Σας προειδοποιώ, ότι με τή σιαιή σας αυτή, ρωκονιδυνεύετε τή ζωή σας.

—Δέν θά την ύπερασπισθώ καθόλου, Μεγαλειοτάτη. Δέν άξίζει τόν κόπο...

—Όποτε είπατε άποφασισμένος, κύριε, νά μου είπτε ούτε λέξι;

—Ότε λέξι, Μεγαλειοτάτη! απάντησε ό Γαβριήλ σταθερά.

—Όραία! Έξοχα! φώναξε τότε ή Μαρία Στοιαρτ, παρασυρομένη από μιά άκατανίκητη όρη. Είν' ευγενικά και μεγάλη αυτή ή σιωπή! Είνε ή σιωπή ένός εύπατρίδου, πού δέν καταδέχεται ν' άποκρίσει την κατηγορία από φόβου μήπως ή κατηγορία αυτή τόν άγχιζει. Έγώ λέω, ότι ή σιωπή άξίζει χίλιες φορές περισσότερο από κάθε δικαιοσύνη.

Ή γηραιά βασιλομήτωρ κτύπησε τή νεαρή βασίλισσα μ' ένα βέλεια άσπρηρό κι' έξοργισμένο.

—Νομίζετε πως δέν κάνω καλά νά μιλάω έτσι; έξακολούθησε ή Μαρία Στοιαρτ. Τόσο τό χειρότερο. Λέω δ,τι αισθάνομαι κι' δ,τι σκέπτομαι. Ή καρδιά μου δέν θ' άφήση ποτέ τό στόμα μου νά σιωπάση. Ή μόνη μου πολιτική είνε τό ένστικτό μου και τό ένστικτό μου μου λέει, ότι ό κύριος ντε Μονγκομερϋ δέν έξετέλεσε έκνοσιως αυτό τό έγκλημα, ότι ύπηρξε τιμολό όργανο της Μορας, ότι θεωρεί τόν έαυτό του άνώτερο κάθε ύποψιας κι' ότι δέν καταδέχεται ν' άπολογηθή! Αυτά φωνάζει τό ένστικτό μου σε μένα και δέν διατάζω νά τά πώ.

Ό νεαρός βασιλεύς έντύπησε με λατρεία και χαρά τή εμινόχ του, όπως άποκαλούσε τή Μαρία Στοιαρτ, νά εκφράζεται με τόση εύγλωττία κι' εμπήσιση, πού την έκανε είκοσι φορές ώρσώτερη άπ' ό,τι ήταν συνήθως.

Όσο γιά τό Γαβριήλ, φώναξε με φωνή συγκινημένη και βαθειά:

—Ό! εύχαριστώ, Μεγαλειοτάτη... Σας εύχαριστώ!... Καί κάνετε καλά!... Όχι γιά μένα, μά γιά σάς πού μιλάτε έτσι.

—Ναί, τό έξορα! απάντησε ή Μαρία Στοιαρτ με την μεγαλειότερη χαρά πού θα μπορούσε νά όνειρευθή κανείς.

—Θά τελειώσουμε επί τέλους μ' αυτές τις παιδιακίσις αισθηματολογίσις; φώναξε ή Αικατερίνη έξοργισμένη.

—Όχι, κυρία, απάντησε ή Μαρία Στοιαρτ, πειραγμένη στον έγωισμό της ως νέας γυναίκας και βασιλίσσης. "Όχι! Άν έσείς δέν έχετε καμιά σχέση μ' αυτές τις αισθηματολογίσις, έμεις πού είμαστε, δόξα τώ Θεώ, νέοι, μόλις τώρα τις άφχισαμε... Δέν είν' έτσι, γλυκέ μου σύγγυε; έπρόσθεσε γυρίζοντας με χάρη προς τόν νεαρό βασιλέα.

Ό βασιλεύς δέν απάντησε, μά έφερε με λατρεία στα χείλη του την άωρη τών τριανταφυλλένων δαχτυλίων της Μαρίας.

Τότε, ή συγκρατημένη ως έκείνη τή στιγμή όρη γή της Αικατερίνης τών Μεδίκων, ξεσπάσε. Δέν μπορούσε νά συνθησιον άκόμα νά θεωρή ως βασί- λέα τό γυό της πού ήταν σχεδόν παιδί. Έξ άλλου νόμιζε πως ήταν δυνατή, γιατί, είχε την ύποστήριξη του δούκος ντε Γκιζ, ό όποιος δέν είχε μιλήσει και γιά τόν όποιο άγνωστος πως ήταν άρρωσ- μένος προστάτης του Γαβριήλ.

—Α! έτσι είνε! φώναξε μόλις άκουσε τά τε-

ΓΑΥΠΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΝΥΜΦΗ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ (Έργο του Ε. Αϊζελίν).

λευταία ειρωνικά λόγια της Μαρίας Στούαρτ. Ζητώ δικαιοσύνη, και με κοροϊδεύουν! Ζητώ με κάθε μετροπιάθεια ν' ανακριθώ ό φονεύς του 'Ερρίκου Β' κι' ενώ εκείνος άρνείται νά μιλήσει, επιδομαδιάζουν κι' επαίνων τή σιωπή του. 'Ε, λοιπόν, άφού τά πράγματα είν' έτσι, φτάνουν πετά ή άνανδρες επιφυλάξεις και τά ήμιμετρα... 'Εγώ ή ίδια κατηγορώ έπιμοσύνη τόν κόμητα ντε Μονγκομερού. 'Ο βασιλεύς θ' άρνιθώ τάχα δικαιοσύνη τή μητέρα του, έπειδή εινε μητέρα του; Θ' άκούσουμε τόν κοντόσταυλο, θ' άκούσουμε, άν παρραστή άνάγκη, τήν κυρία ντε Πουατιέ κι' ή άλήθεια θ' άποκαλυφθώ. Κι' άν υπάρχουν μυστικά του κράτους σ' αυτή τήν ύπόθεση, θά εκδώσουμε κρυφά τήν καταδίκη μας. 'Ετσι θά εκδικηθούμε δμως τόν θάνατο ενός βασιλέως πού δολοφονήθηκε προδοτικά μπροστά σ' όλο του τό λαό.

Κατά τή διάκριση της άποστοφής αυτής της βασιλομήτορας, ένα χαμόγελο θλίψεως κι' εγκατερίσεως πλανόιαν στά χείλη του Γαβριήλ.

Θυμάταν τους δύο τελευταίους σιγούς της προφητείας του Νοστραδάμου πού έλεγαν γι' αυτόν: «Θά τόν άγαθήση κι' έπειτα άλλωμονο! Θά τόν σκοτώσει ή σύζυγος του βασιλέως!»...

Όστε ή προφητεία, πού ως τότε είχε βγει τόσο άληθινή, ήταν γραφτό νά πραγματοποιηθώ ώς τό τέλος της; 'Η Αικατερίνη θά καταδίκαζε και θά σκότωνε αυτόν πού είχε άγαθήσει άλλοτε;... 'Ο Γαβριήλ τό περιέμενε αυτό κι' ήταν έτοιμος γιά όλα.

Όστόσο, ή βασιλομήτορα, κρινοντας κι' ή ίδια πώς τά είχε παρρατεί, στάθηκε μιά στιγμή και γριζοντας με τή μεγαλειότη τής χάρι πρός τόν πάντοτε σιωπηλό δοΐκα ντε Γκιζ, τόν ρώτησε:

—Μά έσεις δέν λέτε τίποτε, κύρια ντε Γκιζ... Είστε της γνώμης μου, δέν είν' έτσι;

—'Όχι, Μεγαλειοτάτη, άπάντησε άργά ό Σημαδεμένος, όχι, όμολογώ ότι δέν είμαι της γνώμης σας... και γι' αυτό δέν έλεγα ως τώρα τίποτε...

—'Α! Και σεΐς!... Κι' έσεις είστε έναντιόν μου;... φώναξε ή Αικατερίνη με φωνή ύπόχωρη κι' άπειλητική.

—Δυστυχώς, Μεγαλειοτάτη, είμαι έναντιόν σας και λυτάμαι πολύ γι' αυτό, είστε ό δοΐξ ντε Γκιζ. 'Ός τή στιγμή αυτή, καθώς είδατε, ήμουν έντελώς σύμφωνος μαζί σας σε ό,τι άφορούσε τόν κοντόσταυλο και τήν Πουατιέ.

—Είσαστε σύμφωνος, γιατί έξυπνότευσα έτσι τά συμφέροντά σας, ψιθύρισε ή Αικατερίνη. Δυστυχώς όμως τό βλέπω αυτό πολύ άργά.

—Μά όσο γιά τόν κ. ντε Μονγκομερού, έξακολούθησε ήσυχά ό Σημαδεμένος, δέν μπορώ νά συμμερισθώ τή γνώμη σας, Μεγαλειοτάτη. Μού φαίνεται αδύνατον νά ευθύνεται γιά ένα άτύχημα έντελώς τυχαίο, ένας ευγενής γενναίος και θριαμβευτής. Μιά δίση θά κατέληγε σε θρίαμβο γι' αυτόν και σε γελοιοποίηση τών κατηγορών του. 'Εκείνο πού πρέπει νά κάνουμε τώρα, είνε νά ζητήσουμε συγγνώμη άπ' τόν κύριο ντε Μονγκομερού γιά τή σύλληψή του, ή όποια ευτυχώς γιά μιά έγινε μυστικά, και νά τόν άφήσουμε έλεύθερο, ένδοξο και τιμημένο, όπως ήταν χθές, όπως θά είνε αύριο, όπως θά είνε πάντοτε. Μίλησα!

—Περιφραμα! είπε σαρκαστικά ή Αικατερίνη τών Μεδίκων.

Και άπειθυνομένη απότομα πρός τόν νεαρό βασιλέα, τόν ρώτησε:

—Μήπως είστε και σεΐς της ίδιας γνώμης, παιδί μου;

'Η στάσις της Μαρίας Στούαρτ, ή όποια με τό βλέμμα της και τό χαμόγελό της είχαριστούσε τόν δοΐκα ντε Γκιζ, διάλυσε κάθε διαταγμό μέσα στο πνεύμα τού Φραγκίσκου Β'.

—Ναι, μητέρα μου, είπε. 'Η γνώμη του θείου μου ντε Γκιζ είνε και δική μου.

—Όστε προδίδετε τή μνήμη του πατέρα σας; ρώτησε ή Αικατερίνη με φωνή βαθειά πού έστρεψε.

—'Απεναντίας, τή σέβομαι, κυρία, άπάντησε ό Φραγκίσκος Β'. 'Ο πρώτος λόγος πού είπε ό πατέρας μου μετά τόν τραυματισμό του, ήταν νά μίν ένοχλοΐσουμε καθόλου τόν κ. ντε Μονγκομερού. 'Επιτρέψατε λοιπόν, κυρία, στό γιού του νά συμμορφωθώ με τή θέλησή του.

—Όρα! Και περιφρονείτε τήν ιερή θέληση της μητέρας σας!

—Κυρία, επιτρέψατέ μου νά σεΐς υπενθυμίσω, ότι σεΐς ή ίδια είπατε ότι πρέπει νά υπάσχη μιά μόνο θέληση μέσα στο κράτος, ή δική μου! τή δέκνωε ό δοΐξ ντε Γκιζ.

—Είπα όμως άκόμα, ότι ή θέλησις ή δική σας θά έρχεται μετά τή θέληση τού βασιλέως.

—Ναι, κυρία, άπάντησε ή Μαρία Στούαρτ, μιά σεΐς ή ίδια προσέθεσε, ότι ό βασιλεύς μπορεί νά καθοδηγείται από τά πρόσωπα, τών άποίων συμφέρον είνε ή δόξα του. Λοιπόν, μού φαίνεται, ότι

καινεΐς περισσότερο από μένα, τή γυναίκα του, δέν έχει τό συμφέρον αυτό. Και τόν συμβουλεύω, μαζί με τό θείο μου ντε Γκιζ, νά πιστέγη περισσότερο στην τιμότητα παρά στην ύποκύλτητα ενός ύπάρχου του, δοκιμασμένου και άνδρείου, και νά μίν έγκραυιάση τή βασίλεια του με μιά άδικία.

—Σ' αυτού του είδους συμβουλές ύποχωρείται, παιδί μου! είπε άκόμα ή Αικατερίνη τών Μεδίκων.

—'Υποχωρώ στη φωνή της συνειδήσεώς μου, μητέρα μου, άπάντησε ό νεαρός βασιλεύς με περισσότερο σταθερότητα άπ' όση θά μπορούσε νά περιμένη καινεΐς άπ' αυτόν.

—Αυτή είνε ή τελευταία σου λέξις, Φραγκίσκε; Ξαναρώτησε ή Αικατερίνη. Προσέχτε! 'Αν άρνιθείτε στη μητέρα σας τό πρώτο πράγμα πού σας ζήτησε, άν παΐξετε γι' αυτή τό ρόλο ενός άνεξάρτητου κυρίου και γιά τους άλλους ενός πειθηνίου δογάνου, μπορείτε νά βασιλεύετε μόνοι. 'Εγώ δέν θ' άσχοληθώ πειά με τίποτε άπ' όσα άφορούν τόν βασιλέα ή τό βασιλέο και θά πάμω νά σας πωρέχω τίς συμβουλές της πείρας μου και της άφροσύσεώς μου. Θά ξαναγυρίσω στη μοναξιά μου και θά σας έγκαταλείπω, παιδί μου. Συλλογισθήτε το! Συλλογισθήτε το καιά...

—Αυτόμαστε πολύ γιά τήν άποχώρησή σας αυτή, μιά θά εγκατερίσουμε, ψιθύρισε με φωνή σιγαλή ή Μαρία Στούαρτ, τήν όποια μόνο ό Φραγκίσκος Β' άκουσε.

Μά ό έρωτευμένος κι' άσυλλόγιστος νεαρός βασιλεύς, σαν ήζώ σπή, επανέλαβε δυνατά:

—Αυτόμαστε πολύ γιά τήν άποχώρησή σας αυτή, κυρία, μιά θά εγκατερίσουμε.

—Καιά! είπε μονάχα ή Αικατερίνη. Και πρόσθεσε με φωνή σιγαλή, δεχκωντας τόν Γαβριήλ:

—'Όσο γι' αυτόν, θά τόν ξαναρωθώ, άργά ή γρήγορα.

—Τό ξέρω, κυρία, τής άπάντησε ό Γαβριήλ, ό όποιος σερατόταν άκόμα τήν προσρητία του Νοστραδάμου.

Μά ή Αικατερίνη δέν τόν άκουσε.

Μανόμνηνη έρχε στο γοητευτικό βασιλικό ξενοδοχείο και στο δοΐκα ντε Γκιζ ένα βλέμμα έχίδης, αίματηρό και τρομερό, ένα βλέμμα μοιραίο, στο όποίο θά μπορούσε καινεΐς νά μαντεύσει όλα τά έγυλίσματα της φιλοδοξίας Αικατερίνης κι' όλη τή σκοτεινή ιστορία τών τελευταίων Βαλοά.

'Επειτα βγήκε έξω χωρίς νά προσθέσει λέξι.

XIV
ΓΚΙΖ ΚΑΙ ΚΟΛΙΝΥ

Μετά τήν έξοδο της Αικατερίνης, έπακολούθησε μιά στιγμή σιωπής.

'Ο νεαρός βασιλεύς φανόταν ξαφνιασμένος κι' ό ίδιος γιά τήν τόλμη του. 'Η Μαρία, ειωσθήτη και τρυφερή καθώς ήταν, συλλογίζοταν με κάποιο τρόπο, τό τελευταίο άπειλητικό βλέμμα της βασιλομήτορας. 'Όσο γιά τό δοΐκα ντε Γκιζ, ήταν κατά βάθος καταγοητευμένος, γιατί είχε άπαλλαγεί άπ' τήν πρώτη στιγμή πού ανέλαβε τήν έξουσία, από μιά επαινόδινη

και φιλοδοξη σίντροφο. 'Ο Γαβριήλ, ό όποιος είχε προαλέσει όλη αυτή τήν άναστάσι, έλαβε πρώτος τό λόγο:

—Μεγαλιότητα, είπε, κι' έσεις, Μεγαλιότητα, και σεΐς, ήμηλότατε, σας εύχαριστώ γιά τήν καλή και μεγαλόψχη στάσι σας άπέναντι ενός δυοτιχιωμένου, τόν όποιο κι' ό σήφανός ό ίδιος έγκατέλειψε. Μά, παρ' όλη τή βαθειά αυτής εγγνωμοσύνης, από τήν όποια είνε γεμιστή ή καρδιά μου γιά σας, σας ρωτώ: Γιατί ν' άπομακρύνετε τους κινδύνους και τόν θάνατο από μιά ύπαρξη τόσο θλιβερή και χαμένη, όπως ή δική μου; 'Η ζωή μας δέν χρησιμοποιεί πειά σε τίποτε και σε κανένα, ούτε και σ' έμένα τόν ίδιο. Δέν θά τήν υπερασπιζόμουν καθόλου στη Μεγαλειοτάτη Αικατερίνη, γιατί είνε άχρηστο...

Και πρόσθεσε μόνο του του θλιβερά:

—Και γιατί θά μπορούσε νά σκορπίση τόν ύλεθρο άκόμα μιά φορά.

—Γαβριήλ, τού άπάντησε ό δοΐξ ντε Γκιζ, ή ζωή σου ήταν δοξασμένη και γεμιστή καπορθώματα στο παρελθόν κι' είμαι βέβαιος, ότι θά δοξασθώ και στο μέλλον. Είστε ένας άνθρωπος με μεγάλη ενεργητικότητα και τέτοιον άνθρωποι είν' έλάχιστοι. άν και χρειάζονται πολλοί σ' αυτούς πού κυβερνοΐν τις χώρες.

—'Επειτα, έπρόθεσε με τή γλυκερά και παρηγορητική φωνή της ή Μαρία Στούαρτ, έπειτα, κύρια ντε Μονγκομερού, έχετε μιά μεγάλη κι' ευγενική καρδιά. Σας ξέρω από καιρό και κουμενιάσαμε συχνά γιά σας ή πριγκίπισσα ντε Κάστρο κι' εγώ. (Άκολουθεί)

'Ο σύγχρονος Γάλλος μυθιοποιογράφος Φραγκίσκος Καρμό, τού όποιον τά έργα είνε παρμένα άπ' τή ζωή τών απάχρηδων. (Σκίτσο του Μαγιόρ).